

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések és előléptetések: budapesti napló; hajóhidunk berakítása megkezdve, magyar játékszini előadások; martziusi gőzhajójárat; különféle: győri szegények intézete; Komáromi javító-dologház ügye; változások a' cs. kir. hadseregnel; s a' t.) Amerika (Santa Ana nem halt meg; Mexicóban Bustamente megbuktat; hírlik: s a' t.) Portugalia (a' tanács valahára csakugyan összeült; s a' t.) Spanyolország (a' cortes elhalasztva; politikai forrongás; s a' t.) Anglia (Durham jelentése Canadáról; ministerség-módsítási hír; s a' t.) Belgium (a' belga kormány a' londoni tanács határozatát elfogadja; s a' t.) Danavizitálás.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. s ap. kir. felsége f. é. január 26iki határozatában több pénzkárpótlás és ajándékon kívül, miket azon hazavédek közt kiosztatott, kik magukat a' montenegróiak berohantukkor kitüntették 1838ban, több jelesb férfival legf. tetszését tudatá, többet pedig arany érdempénzzel méltóztatott fölrühazni.

Ő cs. s ap. kir. felsége Karner Antal győri kanonokot a' nm. m. kir. helytartó-tanácshoz előadóvá nevezni, egyszersmind püspöki czímmel felruhazni; N e d e z k y Ferenczet pedig, Tolna, Pest s több más megye táblabíráját, kir. tanácsosságra emelni kegy. méltóztatott.

A' m. kir. helytartó tanács febr. 26dikán Kép Károly keblebeli jegyzőkönyvi tisztet jegyzőkönyvi al-iktatóvá; B i k k e s s y László gyakornokot jegyzőkönyvi tiszté; s helyébe Nagy Károlyt alkalmazá.

Budapesti napló. Vág folyam nem szabadulván meg még eddig egészen a' jégtől, nem merék berakni hajóhidunkat; febr. 28kán mindazáltal már megkezdék a' pesti oldalon az előkészületeket a' ezülpök beverésire s mart. 6kára meg leend nyitva a' két város közti közlekedés, ha addig váratlanul valamely újabb elemi akadály nem támadand.

Nemzeti színpadunkon febr. 22én Kisfaludy Károly „Háromegyszerre” című 1 felv. vigj. adaték; Kovácsné (Marta) illy szerepekben igen szerencsés mindenkor, s kedveltje a' közönségnek; Eder Luiza (Adel) sajnálatra s egyszersmind dicséretre méltó, hogy körén túl vágó szerepekben kénytelen föllépni, s azokra mégis rendesen lehető legnagyobb szorgalmat szokott fordítani, mellyet jobbadán nem jutalmaz érdemlett süker; a' darab sokat veszítte Bartha (Balkay) és Miskolczy Julia (Adel nagynője) helytelen játéka által. E' vigjátékot Pietro Bono mutatványi követék feszített kötélen, s athletai testgyakorlati; maga Pietro s Pediani valóban sokat tesznek súlygyenyru nélkül a' kötélen, s athletai erőmutatványaik látásra méltók; de a' társaság többi tagjai középszerűségig is alig emelkednek, s így sokszori föllépéseket annál kevésbbé ohajtathatni, mivel a' pesti közönség már elégszer látá azokat; vásári alkalmokkor pedig a' rendesen magosb jövedelem nagy részét nem gazdaságos az intézethez nem tartozó idegenekkel fölosztani, főleg olyanokkal, kiknek föllépése Thalia templomában botránykó a' valódi művészet tisztelői előtt; 23kán Fancsy Lajos jutalmaul bérszűnettel először „Svatoptluk”, eredeti történeti dráma 5 f. Gaaltól, a' dar. tartalmát Árpád földfoglalása képezi hazánkban és Svatoptluk sorsa, melly sokkal ismertebb, mintsem említeni kellene; a' nagyszámu közönség tapsban jelenté ki tetszését, kivált az első felvonásokban; a' mű bizonyosan még kedvezőbb hatást szülende, ha Lendvayné (Ilma) s Bartha (Árpád) olly kedvelten hanyagsággal nem játszák szerepeiket; a' jutalmazott (Zobor, tót fővezér) s Egressy (Svatoptluk) többszöri kihívásban részesült, s 2ik felv. után a' szerző neve is több helyéről hangzék a' színteremnek; a' nagy csatadal zenéje (Thern-tül) nem nyere a' várt tetszést, azonban újra dolgozás szükségeskép segített a' darabon. 24dikén először „En voltam” 1 felv. vigj. Huth után Telepy által fordítva; Kovácsné a' rágalmazni szerető pergő nyelvű szomszédasszonyt igen jól adá, s játék végén az egész személyzettel (Bartháné, Komlóssy Ida, Szerdahelyi és László) kitapsoltatott; követé ezt Pietro Bono 2dik mutatványa; nézők mérsékelt számmal; 25én másodsor „Fehér és fekete” szomoruj. 4 felv. Kuthy Lajostul, az előadást ez uttal hanyagság bélyegzé, mi tetemesül ártott a' mű érdekének; 26án bérszűnettel először „Baléj” dalmú 5 felv. Scribe után Szerdahelyi által fordítva, zenéje Aubertól. A' tánczokat s csoportozványokat betanítá Kolosánszky, az alarczosak külön alakjai részint parisi példányok után részint eredetileg készítve Telepy által, az öltözetek pedig Rusz Páltól, a' tánczokat eljárak: Kaczér s neje, Steiner és Komlóssy Ida; Kolosánszky, Neuman, Cajtán s a' itánczszemélység; az új disztivényt füsté Otto.

Hogy illy hosszú és sokat gerő hirdetvény sok nézőt edesgete színházunkba, könnyen képzelhetni, s a' szép disztivény és rendkívül fényes bajjelenet valóban meg is érdemlék a' megtekintést, különösen ez utóbbi olly pompás vala, hogy inkább sok mint kevés ellen lehetne panaszkodni, ha az intézet pénzalapja nem bírna elég erővel illy talán nem épen szükséges fénypazar-előállításra; az előadást, dalszemélyzetünk erejéhez képest, kielégítőnek mondhatni. Felbér Mária (apród) kinek külön jutalmára adaték e' dalmú, kedves jelenet volt, csak több bátorságot s élénkebb, vidorabb pajzanságot ohajtottunk volna neki; 27kén ugyan bérszűnettel ismételték e' darab; s 28án Bono 3dik mutatványa került szőnyegre. E' hónapban dicséretes volt repertoírunk; adaték ugyanis összesen 6 er. darab (egy kétszer), ezek közt két új, s ezenkül 2 új fordított színmű s egy új daljáték, összesen tehát 5 új színmű, mit kedvező sükernek mondhatni a' mult hónap meddőséghez képest. F. hó 7kén Szerdahelyi jutalmaul bérszűnettel először jutand színpadra „Halley üstököse, vagy: Budapest a' haladás világában,” tüneményes játék dalokkal 2 felv. irta Hazucha, muzsikáját Szerdahelyi; az új disztivényeket füsté Otto; Schodelné, Erkel, Conti és Egressy Benj. „Eskü” dalj. első felvonása négyes dalát éneklendik karkisérlettel. — Színházunk számára legújabb kö-

vetkező fordítások készültek el Kazinczy Gábortul: „Férsors” vigj. 3 felv. Molière, „Antony” szomoruj. 5 f. Dumas, „Gazdag és szegény” szomoruj. 5 f. Souvestre, s „Testvérek” szomoruj. 5 f. Leisewitz után; ugyanez írótul elkészült „Malvine” lík kötete, elbeszélések gyűjteménye Sand György, Janin Gyula, Dumas, Bulwer és Marryat után.

A' Komárom megyei javító-dologház ügyében. Mind az intézet létrehozhatása, (l. mult évi Társalkodónk 102 számát) mind az időközben kifejtett körülmények szükségül tevék; hogy a' farsang folytára kitűzve volt sorshuzási ünnepélyf. eszt. majus elejére halasztassék, annál fogva a' sorsjegyeket bíró s ezután is bírándó teljes ezimű ns emberbarátok egész tisztelettel értesítetnek, hogy e' sorsok a' meghatározandó ünnepélyig folytatás teljes erejük. A' kijátszatandó ezikkék, művészeti s értéki tekintetben becsesek, számukra nézve szaporodók, adományozóra tekintve pedig nagy érdekűek. Az adományzók sorában kitünőleg ragyog Maria Dorothea es. k. főhgasszony fens. nádornénk. Ugyanis ő cs. kir. magassága, mint mindenkor jószágdús pártfogó anyalaa szenvedő emberiségnek s jótékony vigasztalója a' szerencsétleneknek, az ezen intézet körül különös nagy buzgalommal fáradozó gr. Nádasdy Leopold örökös s valóságos főispán s kir. táblai báró ur esillagkeresztet nyvesének, mint jeles erényű édesanyja báró Furray Brunsvik palotadúma nyomdokit követőnek e' czéllétesítésre szánt gyönyörü gyűjteményét nagyértékű zománczos arany karpereczel névelni leegyeskedék; es. kir. főhg István, ő fonsége, ki a' mult éven Budapestet pusztítólag dúló Duna árjaiból embereket mentett, most a' vétség árjaiból elragadtakat erkölcsileg menteni kívánván, a' Komárom megyei nőkoszoru egyik virágának a' főispán-grófnának gyűjteményét hasonló nagy értékű remekművel szaporítani sziveskedék. Cs. kir. főhgasszony Hermine, hódító erényű főhgasszonyt igen érdemes tagját szinte nagy beesű arany ékszerrel ajándékozta meg e' szándék számára; fens. Erzsébet, József, és Mária es. k. főhg kisdédek egyenkint s összesen a' nemes grófnő szedését angol készítvényű Rococo-flaconokkal szaporítván ez által az e' végre buzgó tisztos nőkoszurunak egyéb díszei is u. m. t. Pázmány Dienesné, Ghyezy Ráfaelné, Konkoly Lászlóné, Ordódy Vinczéné, Ghyezy Ignáczné e' magas méltánylásban szinte részesülnek. De lélekemelő is tudni, miként ezen széperényűek, mint mehek virágból mézet, ugy gyűjtögetnek a' hazafiaktól anyagot, azon szent ezülvé építvényre, melly szelid századunknak egyik véghez viendő feladata. Lélekemelő tudni, miként megyéje javának élő föntisztelt főispán gróf ur e' fontos tárgyban egyre munkás, s milly lelkesüléssel fáradoznak vezérlete alatt a' megyei nemes Karok és Rendek e' czél eszközözében. Lélekemelő olvasni, a' nagytekintetű felszólítottaknak eddig érkezett tartalmas válaszát, mellyek a' t. megyének e' haladási díszét áldozathozva magasztalják, s e' válaszok, mir csak szív- s gondolkodás-nemesítés miatt is, megbecsülhetlen kincsek, s méltó levéltári emlékek. E' helyen örvendve említendő b. Eötvös Józsefnék, a' fogházjavítás ügyében közrebocsátott véleménye és Szemere Bertalan hason tárgyú terve. Mindkettő a' rendszerben különböző ugyan, de mindenké rendszer a' maga nemében sikerült. Van bennök a' külföldre is ezélszerű t. kintet, s az illy tárgyú külföldi dolgozatokkal összevetetvén a' próbakövet kiállják, közhasznu hazai tünemények, és sarjadzó komolyabb tárgyú literatúrának nyílásra indult bimbói, mire nézve a' Figyelmező 5dik számában Szontagh Gusztáv ur minden értelmes főnek kellő méltatását nyilatkozta. A' javítóháza pénzerőt gyűjtő gróf főispánné a' t. ez. nemes előmozdítóknak legszívesb hálát mondva, koronkinti bevételeiről számot ad. Itt is első helyen olly fő jöltevő, kinek neve minden hazafinak édesen forog ajkain, de megnevezeteni nem akar, 500 f. jelenik meg, nm. Brunsvik Majthényi özvegy országbíróné s palotadúma 100; m. Furray-Brunsvik Julia bárónő palotadúma 100; nm. Nádasdy Ferencz gr. váci püspök 250; a' f. t. esztergami főkáptalan 250; nm. Klobusiczky Péter kalocsai érsek 100; ft. kalocsai főkáptalan 100; m. Zsivkovics Pantaleon, g. n. e. budai püspök 100; m. Somich Pongrácz kir. személynök 50; m. Perényi Zsigmond b. 7vir. főispán 50; Niczky János alor. bíró 50; F. F. 50; Dókus László, it. m. s. k. táblai bíró 50; m. Richter Aloiz, jászói prépost 100; nm. Haulik zágrábi püspök 250; m. Mesko Csaky bárónő 200; Valzel Agoston Fridrik, Trementszky könyvnyomó társa, száz levelet s öt ezer sorsjegyet ingyen nyomatott, kijelentvén, hogy az épület elkészüléseig a' szükségéseket ingyen nyomatni kész; m. Andrásy György gr. 100; Kálkey első gyűjteménye 200; Geymüller Henrik b. 100; f. m. Esterházy Pál hg 400; mind váltóban. (Folytatása következik) közli Küllkey Henrik mint hivatalosan megbízott.

Gőzhajójárat martziusban. Gőzhajóink martziusban következő renddel pályáznak: „Maria-Anna” 76 löerejű, kapitánya Masjon J. A., Linzbül Bécsbe (csak aprilben kezdendi meg pályáját). „Nádor” 42 löerejű, kapit. Pohl J., Bécsbül Pozsonyba délután 2 óraker: 1, 7, 13, 19, 25, 31; Pozsonyból Pestre 5 1/2 óraker reggel: 2, 8, 14, 20, 26; Pestről Pozsonyba s Bécsbe, reggeli 6 óraker: 4, 10, 16, 22, 28; „Arpád” 80 löerejű, kapit. Gerritsen L. W., Bécsbül Pozsonyba délután 2 óraker: 4, 10, 16, 22, 28; Pozsonyból Pestre reggel 5 1/2 óraker: 5, 11, 17, 23, 29; Pestről Pozsonyba s Bécsbe regg. 6 óraker: 7, 13, 19, 25, 31; az oláh-moldvai oldalon: I. Ferencz, 60 löerejű, kapit. Ferro D., Pestről Zimonyba s Drenkovára pénteken: 15, 29; Drenkováról Zimonyba szerdán: 20; Zimonyból Pestre pénteken: 22; „Erős” 140 löerejű vontató, teher- s utasszállító hajó, Pestről Zimonyba. (Indulási napján idorul időre a' pesti gőzhajóhivatal hirdetendi; a' Drenkova, Orsova és Skelagladova közti téren kényelmes fódott evezőhajók szolgálnak) „Pannonia”, 36 löerejű, kapit. Leva T., Skela-Gladováról Galaczra kedden: 19 (mihelyt, I. Ferencz utasi fódötétlen leendnek.), Galaczról Skela-Gladovára vasárnap: 24; „Stambol”, 160 löerejű, kapit. Ford J., Konstantinápolyból Smyrnába minden kedden délutáni 4 óraker: ez átveszi a' Salonichba szándékozó utasokat, kiket „Maria Dorothea” gőzösnek adát, s ettől azokat kapja eserebe, kik Salonichból Smyrnába utaznak; Smyrnából Konstantinápolyba kedden délutáni 5 óraker; átveszi a' Salonichba utazókat s Maria Dorothea fódötetere szállítja, mellybül viszont a' Salonichból Konstan-

tinápolyba főrekyóket viszi magával; „Maria Dorothea“ 70 löerejű, kapitány Pietroni A., a Dardanellákban Saloniciban minden szerdán, mintegy reggeli 6 órakor, miután Stamboul gőzessel találkozik; Salonicból a Dardanellákba mindenpénteken délutáni 4 órakor. (Ez a gőzös mindenkor találkozik egymással a Dardanellákban.) „Crescent“ 120 löerejű, kapit. Clieian G., és „Metternich Kelemen“ 140 löerejű, kapit. Wynn Ford Beaj., Konstantinápoly, Sinope, Samsun és Trapezunt közt járnak, amaz Konstantinápolyból minden pénteken délutáni 2 órakor, imez pedig Trapezuntból minden csütörtökön szinte délutáni 2 órakor indulandván. A törökországi oldalon: „Zrínyi“ 80 löerejű, kapit. Mayr F., Pestről Zimonyba és Drenkovára pénteken; 8, 22; Drenkováról Zimonyba szerdán; 13, 27; Zimonyból Pestre pénteken; 15, 29; Drenkova, Orsova és Gladonicea közt kényelmes fűdött evezőhajókon eszközöltetik a közlekedés. „Galathea“ 60 löerejű, kapit. Dobroszlavich M., Gladoniceából Brailába kedden; 26, bizonyos óra meghatározása nélkül, hanem mielőtt „Zrínyi“ utazóji fűdözeten leendnek; Brailából Gladoniceába szombaton; 30; „V. Ferdinand“ 100 löerejű, kapit. Everson., Konstantinápolyból Galaczra és Brailába hétfőn délben; 25; Brailából Galaczra és Konstantinápolyba szombaton; 30. „Zófia“ és „Seri-Pervaz“ gőzösek áprilben kezdik meg rendes pályájukat. A moszka társaság gőzösei minden 14 nap kedden délben indulnak Konstantinápolyból Odesszába, és folyeszik az utasokat, árukat s a t. „V. Ferdinand“ 100 löerejű, kapit. Everson., mely minden kedden reggel vet horgonyt a konstantinápolyi kikötőben. Az Odesszába és déli Russziába szándékozó utasok Galaczról szárazon is oda juthatnak 7 napi veszteglés mellett Sculeniben; vagy pedig „Ferdinand“ Konstantinápolyba szállítja őket, honnan az orosz gőzöson folytathatják útjokat 14 napi veszteglés mellett Odesszában. Az Odesszából Ausztriába szándékozó utasok Galaczon „Pannonia“ gőzöseire ilhetnek, 5 napi veszteglés mellett Orsovában. Pestről Konstantinápolyba 11 nap alatt juthatni el, kik márt. 22kén regg. 6 órakor Pesten hajóra ülnek, ápril 2án ugyanazon órában Konstantinápoly előtt látandják magukat. Az utazásidő fölfelé a vesztegléssel együtt az aprili jelentésben fog közhírül adatni. Az itt ki nem fejezett egyéb tudnivalókrul a fővételii jegyek értesítendik az utazókat. —

KÜLÖNFÉLE: A győri szegények intézete a városi tanács fölügyelése alatt mindinkább nagyobb körben kezd munkálkodni, és kieszközölven az uteda-koldulás megszüntetését, árva gyermekeket is táplál, és mindezt évnegyedenként tartatni szokott gyűlésiben intézi el. Az intézet számára adakozás útján járó havi pénzsegély begyűjtésére és az uteda-koldulás gátlására különös felügyelők vannak megbízva. Az intézeti pénzalap 1838 végével következőleg mutatkozék: összes bevétel 1837ki aug. elsejétől, a pénztármaradvánnyal együtt 30,792 f. 4¹⁰ kr., összes kiadás 27,624 f. 38¹⁰ kr., egész alapítványi tőke pedig 94,024 f. 51¹⁰ kr., holott ez utóbbi 1831ben csak 81,219 f. 10 kr. ment, és így azóta 12,815 f. 21¹⁰ kral szaporodott. Darab idő óta már Esztergom kir. városban is szabad lakás engedtetik a zsidóknak, holott eddig csupán a sz. tamáshegyi káptalanbirtokon lakhatának és üzhetének kereskedést. — Besztercebányán mintegy két év előtt artézi kutat kezdének furni, mely a város szépítésére és lakosság kényelmére vala szolgálendő. Azóta már 30 ölnyi mélységre haladtak eddig. A homokhegyi és birótelki ezüst- és rézbányák igen virágzó állapotban örvendnek. — Zimonyi hírek szerint Milos hg a zimonyi vesztegintézetbe jött neje meglátogatására, ki rövid ideig ott fog tartózkodni. A beszélgetés 8 óraig tartott, mely után Milos hg minden lovas katonának 2, az altiszteknek pedig 3 pengő forintot, és a fiztató és egyéb vesztegintézeti szolgálóknak 5 aranyat, a kath. és görög sz. egyháznak pedig egyenként 20 aranyat ajándékozott. — Azon telep, melyet az oroszok St. György szigeten a Dunatorokolatnál alapítottak, mindinkább emelkedik. A népesség gyarapúl, habár lassan is, de észrevehetőleg. Sulina város már is meglehetősen kiterjedésű és a házhelyek nagyrészt eladtak. E telepítvénynek biztosan jóslhatni fényes jövődőt. Sulina nem sokára a nevezetesebb városokhoz fog tartozni és egykor a fekete tenger kereskedő városai közt nagyfontosságú leend, minthogy fekvése is a dunai közlekedés uralkodójává rendelé, fölfevén hogy a csatorna Csernavodától Kosztendzseig nem létesülend. De Oroszország ennek meggátlására egy eszközt sem hagyand próbálatlan. — N. E. nyed febr. 20án A napokban egy remetei oláh fiastul fát lopandó a közellevő musinai erdőre ment; előbb egy szál fát szerencsésen levágtak; ezután egy más szál fát szándékoztak leróni, de ennek egy ága leszakadván, a fiut oda ütötte, az apa fiát ki akarván szabadítani oda megyen, de az alatt a már félig lerótt fa ledőlén, őt is lenyomta. Estvére a nő híjába várva férjét, másnap atyafiával együtt mind keresésben tölték idejüket, de csak harmad nap találtak rájuk az erdőben, mikor már mindketten az ütés és hihetőleg éhség miatt halva fekűttek. A levágandó fa elhozatalára magokkal vitt 4 ökröt pedig a szekerbe fogva az éhségtől elkényszeredve találak. E. H.

A pesti gyapjú-tár-egyesületnek folyó mártius hónap 15kén délutáni 4 órakor a n. Casinóban tartandó közgyűlésére minden részvevő szíves megjelenése kéretik.

(Változások a cs. kir. hadseregben.) Gorczkowszky Károly altábornagy és osztrák királyi tábornok lett szász király 3 számú vasas ezrednek; Lomharevich Lajos, őrnagy a péterváradii 9 sz. határezrednél, pedig tótországi fő katonai kormányzó-segéd és katonai előadó. Előléptettek: alezredesből ezredessé: Bredy Hugó, segéd az első táborzó hadosztálynál, Geppert báró 43 számú gyalog ezred; őrnagyokból alezredesekké: Lederer August báró, ő fős. szárnysegéde, Minuttillo b. 3 sz. vasas ezr.; Festetics Lajos gr., szárnysegéd Radeeczky gr. tábornagnál, hivatala megtartásával; Frisch Ignác a 2ik táborzó hadesapathoz, ugyanott; Gerstner József, Koudelka b. 40 sz. gy. ezr., az ezrednél; Bettiny Andor, a szulini 4 sz. gy. határezred, a broodi 7 sz. gy. határezred; Teleki Adám gr., a 12 sz. nádor-huszár ezr., az ezredben; kapitányokból őrnagyokká: Stadion Fülöp gr. Szász-Coburg-Gotha 1 sz. dzsídász ezr., és egyszersmind szárnysegéd ő főséginélés szolgálattévi kamarás; Ledochovszky Timót gr., Schwarzenberg hg 2 sz. dzsídász ezr., 12 sz. nádor-huszár ezr., és egyszersmind szolgálattévi kamarás Ferencz Károly ő főséginél; Klebelsberg Venczel gr., császár 4 sz. dzsídász ezr., szolgálattévi kamarás és segéd Ferdinand fhgnél, az ezredben, és hivatala megtartása mellett; Hiemesch Károly, a 10ik vadász zászlóaljából az első táborzó hadesapathoz segédé; Königsmidt János a

6ik vadász zászlóaljából Wellington hg 42 sz. gy. ezr.; Sunftenau Fridrik, Rainer fhg 41 sz. gy. ezr.; Koudelka b. 40 sz. gy. ezr.; Boldizsár József, Bianchi b. 63 sz. gy. ezr.; Trap b. 25 sz. gy. ezr.; Stribel Rudolf, Wasa hg 60 sz. gy. ezr.; Kronhelm Vilmos, don Miguel 39 sz. gy. ezr., Mus-singer János, Bakonyi b. 33 sz. gy. ezr.; Glavash István, gradiskai 8 sz. gy. határezred, Spazierer János, Reusz hg 7 sz. huszárezred, és Németh József, 12 sz. nádor-huszár ezr., mind az ezredben; végre, Kempf August, Baden hg 59 sz. gy. ezr., Ferencz erősség parancsnokává. Nyugalmaztatnak, alezredesekből: Schluderer Ferencz, Langenau báró 49 sz. gy. ezr.; és Stöck Ferencz, 12 sz. nádor-huszár ezr., mindkettő ezredesi ranggal és nyugdíjjal; őrnagyokból: De Gaigne Lajos, Trapp b. 25 sz. gy. ezr., és Stark Adolf, Bentheim hg 9 sz. gy. ezr., alezredesi ranggal, Mattei Márk, Luxem 27 sz. gy. ezr.; Scharf Antal, Wasa hg 60 sz. gy. ezr., és Sillobod Ferdinand, Bakonyi b. 33 sz. gy. ezr.; kapitányokból: Heickenwaelder György, a 4dik pattantyusezr.; Drabek Venczel, a budai, Kralik Miklós, a péterváradii, és Pollák János, a velencei őrpattantyus kerületből; Radanovich József, császár 1 sz. gy. ezr.; Schmidt Jakab, olmitzi szállítás-gyűlöhelyi parancsnok, mind őrnagy ranggal és nyugdíjjal. Tendwart Smitson, kapitány Bianchi b. 63 sz. gy. ezr. őrnagy lett és nyugalmaztatott, további alkalmazással a m. m. frankfurti német szövetségi katonai biztosságnál. Khyo János, fehértemplomi kapitány-polgármester, a katonai határszelen, őrnagy rangot kapott. Külrendeket és azok elfogadására és viselésére szabadságot nyertek: Wasa Gusztáv hg, altábornagy, Hessen hűségű Lajos-rend nagykeresztjét; Piret Lajos b. vezérőrnagy és mainzi várparancsnok, ugyanez rend első osztályú közepkeresztjét; Legedics Ignác, Szász-Coburg-Gotha hg 8 sz. huszárezred, Szász-Ernest hűzi házrend kiskeresztjét; Verbek Ferencz, piacenzai helyőrnagy, Parna hűségű Konstantin sz. György-rend kiskeresztjét; Dallwitz Günther b., Baden hg 59 sz. gy. ezr. őrnagy, Paccassy József b., Wasa hg 60 sz. gy. ezr. kapitány és segéd az ezredtulajdonosnál, és Dumont Henrik, alhadnagy Baden hg 59 sz. gy. ezr., és segéd az ezred másodtulajdonosánál, a Baden hűségű zähringi orosz-lánrend kiskeresztjét; végre, Nassau Mór hg, alhadnagy Károly fhg 3 sz. dzsídász ezr., a németalföldi orosz-lánrend első osztályát. —

Amerika.

(Mexicoban Bustamente megbuktatási híre a szövetségszertársi részéről.) Tampicoi dec. 28iki levelek szerint a jour. de Débatsban, Bustamente kormányta megbuktat és a szövetségi pártnak Mexico fővárosbani győzelmét hírlik. Ezen lázadás által, melyet az utóbbi eseményekből méltán lehet gyanítani, Pedraza tábornok, a republica hajdani elnöke, juta hatalomra. Hiszik, miszerint e tábornok békés indulattal viseltetik a francziák iránt és imen reménylik Tampicoban, hogy az új elnök mentülelőbb véget vetend a háborúnak és Franciaországgal szerződést kötend. Mennyiben való e hír, nem tudhatni, az angol lapok, melyek ugyancsak a fölebbi napról költ leveleket közlenek, szóval sem említik a dolgok illy kimenetét; azonban az ezen országot illető közleményekből kitűnni látszik, miszerint Mexico fővárosban nem épen lehetetlen a mozgalmi hír. — A Commerce hasonlag zendülési hírt közöl Mexicoból azon különsséggel azonban, hogy Pedraza tábornok helyett Gomez Fariast, a szövetségi párt főnökét, téteti dec. 10kén Bustamente palotájában a republica elnökévé és hozzáadja, miszerint Gomez Farias a mexicóiak legmiveltebb és felvilágosultabb részit képviseli és elnökké választatása a francziákra nézve nagy hasznu lehet. E történet alkalmakor angol képviselő érkezék Mexicoba. — Azonban e hírek valóslásra várnak, mert még a zendülést illető időre nézve sem egyezők a levelek. —

(Santa Ana nem halt meg. Elegy.) Ujorleansi jan. Ski hír a jour. des Débatsban Santa Ana Anát Veracruzról 5—6 francia mértföldnyire meghaltának állitá, mi azonban nem valósult meg. A szövetségi párt Tampico, Santander, san Louis és több helyen magához ragadván a hatalmat, az ország beljébe nyomul és a főváros is, ha még eddig nem tevé, a zendülés karjába vetendi magát; a tampicoi rév ostromzara csak névről létezik már. — Havannahi jan. 11ki levelek szerint mexicói lobogók alatt éjszakamerikai hajók kalózkodást üznek; a mexicói kormány ugyanis 500 hajónak, melyek többnyire éjszakamerikai polgároké, kalózleveleket ada. — A tampicoi Telegraf toldalékában hosszu és figyelemreméltó levél közöltetik Baudin hajóvezértől, melyet dec. 22érül Urrea tábornokhoz, a tampicoi szövetségi párt parancsnokához, intéze és bár a szövetségi ügynek forró pártolója, mégis inkább ohajtja, hogy ez ügy idegen befolyás nélkül víhassa ki győzelmét. Egyébiránt a levél tartalma igen gyanus és alig tarthatni valódinak. A Bustamente megbuktatás kerüingő hírek is valóslásra várnak, mivel ez eseményt dec. 19érül szóló kereskedői levelek Londonban szóval sem említik. Annýt ugyan mondanak, hogy bizonyos de la Cordina gróf (?) vevé át a pénzügyi ministerséget. —

Portugália.

Lissaboni febr. 6aig terjedő hírek szerint végre csakugyan összeülhetett a tanács; a követkamra elibe a választási költségvetési költségvetés terjeszték tudósításikat. Az 13³⁸ re a pénzügyminister az összes jövedelmet 8 ezer contora teszi, a kiadást pedig 10re és így ismét 2 ezer (5 millió p^g ft.) a hiány. Azonban a pénzügyminister naprulnapra javulónak mondja a pénzügyet; a jövedelemforrásokon fekvő terhek mindinkább kevesülnek. Az angol adóssági osztályok mint fog-nak kifizettetni, az titok; a belföldi hitelezők a nyilvános hitel juttatás által fizettetnek rendszeren a begyűlő adókból. A trónbészédre válasza mint azt a küldöttség többsége szerkeszté, három feddő pontot foglal a ministerség bel politikája ellen; a rabszolgakereskedésről czikk a leg-határozatlanabb kifejezésű; Spanyolország iránt melegebb részvétellel nyilatkozik, mint a trónbészéd.

Spanyolország.

(A cortes elhalasztva. Politikai forrongás.) Cortes-fölösztetés, ministerség-változtatás és a trónmértóságának lealaesonyitása képezik most azon földadást, melynek megfejtése által hatalomhoz kíván bizonyos párt

jutni. Ha e' part győz, úgy az ország minden eddigi intézvénye megbukik, 's olly köz inség fog bekövetkezni, mely mindenki keblét borzalommal töltendő el. „A' cortes föl kell oszlatni, kiáltoznak szünet nélkül a' népbárátok, mert nem a' nemzeti akarat kifejezése az, hanem nyomoru eselszövények 's megvesztegetések következménye.“ A' nép számára nyitva álló karzatokat a' képviselői teremben olly bárdolatlan csoport tartja naponkint elfoglalva, mely leggyalázatosb gúnyözönnel fosztja meg méltóságuktól azon követeket, kik mérsékelt szellemben szólnak; ennek azonban a' cortes maga fő oka, mert haszontalan üres közbenszó-lalkozással tölti el a' drága időt, melyet a' haza sérelmei orvoslatára kellene fordítania, mi természetesen méltán ingerli föl érdemtelen képviselői ellen a' nemzetet. A' cortes jól tudá, miszerint a' kormány határozottan gondolkodik fölösztatásáról, 's hogy különösen a' pénzügyminister, Espartero pártfogására támaszkodva, mindent elkövet társainál e' rendszabály létesítésére, ez okbul tehát mindent megtagad tőle, mi a' jelen körülmények közt a' korona hasznára szolgálhatna. Ez csak a' föllengősdiek céljait segíti elő, mert a' cortes fölösztatást a' ministerség megbukása követendő, mi a' föllengősdiek hatalmába juttatná a' kormányt, mivel az újválasztások által bizonyosan tetemes többséget nyerendnek a' cortesben, 's e' szerint a' határozó 's végrehajtó hatalom az ő kezeikben leend. A' sevillai 's cadizi hatósági választások ez év elején világosan tanusíták, milly hanyagul viselik magukat az ottani mérsékelpártiak, kik mutatkozni sem mertek a' választásoknál, hanem minden próba nélkül engedék győzni a' föllengősdieket, minek következtében olly férfiak kezeibe jutotta' hatalom, kik Sevillában vezéri valának a' zendületi juntának, 's minden korlátlan mozgalomnál előcsapatban állottak. A' ministerség ennyi veszély közt a' vezérek szerencsés hadi munkálatára sem támaszkodhatván, egészen fölösleg intézvényévé látszik válni, mert a' reá bizott végrehajtó hatalmat nem képes a' nemzet javára teljesíteni, 's az országsért-hetetlennek nyilatkoztatott fejét sem tudja durva megtámadások ellen védeni. A' nép közt folyvást ingyen vagy rendkívül csekély díjért röpiratokat osztogatnak, mikben azon napról van említés, mellyen a' nép fölkelend 's a' fölség lelépénd trónjáról. Olozaga vezérlete alatt néplap jelenik meg, mellyben nem rég ez vala olvasható: „Legbensőbb meggyőződésünk szerint a' spanyolok csak akkor várhatnak segélyt Franciaországtól, midőn ott republicai intézvények váltandják föl azon uralkodási rendszert, mely alatt az ország jelenleg szenved.“ Ugyane' lap illy állítással törekszik a' kormányzó királyné ellen fölingerleni a' népet, miszerint VIII. Ferdinand tömérdek kincset biztosíta özvegyének külföldi bankban, 's a' királyné véginségére kész inkább juttatni a' nemzetet, mint visszaadni ez eltulajdonított kincseket. Ez állítás ezáfolásaul a' Gaceta hivatalosan jelenté, hogy a' kormány nagy jutalmat adand annak, ki meg tudandja, mondani, hol van letéve azon kincs, és mikép lehetne hozzá férni? Egyébiránt azon rágalmozó cikk szerzőjét egyenesen nem merészi megtámadni a' kormány, mert a' sajtótörvények mindenkor hathatósan védik azokat. — Feb. 9kén délután adatá tudtára a' tanács- és követháznak ülései elhalasztását a' kormányzó királyné. E' parancs, noha nem volt épen váratlan, rendkívüli ingerültséget okozott. Madridban naponkint komoly eseményektől vének retteghetni. Az angol kormány kereskedési szerződést szándékozik kötni Spanyolországgal.

(Ceutában zendülés. Gomez L. agyonlövetett. Elegy.) A' ceutai parancsnok hivatalosan összeesküvés fölfedezését jelenté a' kormánynak, mely szerint az erősség carlosiaknak vala átadandó egy szardíniai hajó segélyével, mely az ottani magasokon több napig mutatkozék. Közelebbi körülmények még nem jutának köztudomásra. Gomez Lukácsot, ki egyik hőse volt a' la granjai zendületnek, az éjszakai hadseregnek tartott hadi törvényszék agyon löveté, miután megvallá, hogy Morellát ő juttatá a' carlosiak hatalmába. — Hareztéren folytonos munkátlanság uralkodik. — Munagorrit elfogák emberei, mivel zsoldjokat nem tudá fizetni, 's agyon lövéssel fenyegeték őt. — A' nagy hatalmak intési a' visszatöréssel fölhangyás iránt, mint látszik, nem igen használnak; mert Cabrera már most nem lödözteti ugyan halomra foglyait, hanem éhség miatt hagyja őket elveszni, a' sebesülteket pedig azon ürügy alatt koczoltatja föl, hogy makaességből nem akarják sergeit követni; így legközelebb 150 sebesültet hanyatott kardra Cantaviejából el Horeajoba szállítatásukkor.

Anglia.

(Durham jelentése Canadáról.) Durham gr. jelentése a' canadai 's minden egyéb brittamerikai gyarmatról magában foglalja azok helyzetét 's egyszersmind kormányzatjuk hiányát. Durham megmutatni törekszik, miszerint az ügyek illy helyzete különösen Canadában tovább nem állhat fön a' gyarmat létezése koczkatatása nélkül, 's egyuttal rendszabályokat ajánl, mellyek véleménye szerint orvoslani képesek az ott uralkodó viszáleléseket. Erre vonatkozólag így nyilatkozik többi közt Durham: „Sem politikai sem társasági létezése valamely községnek nem állhatná ki már tovább azon események hatását, mellyek Alsó-Canadában olly hosszas megállapodásához vezérlettek az alkotmányszerű kormányzat rendes menetének, mely továbbá szükségessé tevé a' tartományi alkotmány fölfüggesztését, 's melly kétszeri zendülést 's ugyanannyiszori fölesérttetését okozá a' polgári törvényeknek katonai rendszabályokkal, azon biztosítékot pedig kétszer semmité meg, mellyet lényeges jogátalomnak köteles tekinteni minden britt alattvaló. Leírám azon érzelmi hangulatot, mely a' két küzdő part vagy inkább népfaj közt uralkodik; élénkül festém mind ezen keresztül rontó egymás elleni gyűlölségüket, 's az egész francia lakosság tökéletes és kiüríthatatlan elégtelenségét, valamint azon gyanakodást is, mellyel az angol származású gyarmatosak az anyaország ellen viseltetnek, 's az összes lakosság szilárd elszántságu határozatát, mostani elviselhetlen szenvedésiken Nagybritanniától elválás által segíteni.

Az alsó-canadai nyugtalanságok nem engednek további késkedést; a' most főnálló kormányzati rendszert csak ideigleni kényszerített járomnak tekintik. A' volt alkotmány ollyan, hogy visszaállításához egyetlen part sem adandja megegyezését; rosz sükere következtében a' szabadság 's rend egyetlen barátja sem engedendi kártékony befolyása alá visszahe-lyezni a' tartományt. Bárminő nehéz is hathatós gyógyszerrel találni a' vész ellen, minden esetre bizonyos, hogy minélelőbb ohajthatni annak feltalálását. Épen úgy hiszem, miszerint Felső-Canadában is rendkívül szükséges minélelőbb hathatós rendszabályokkal tökéletes megnyugtatót eszközölni. Azon jelentésből, mellyet e' tartomány nyugtalankodása okairól beadék, kitünik, miszerint én a' tökéletes orvoslást épen nem tartom lehetlennék, 's hogy a' gyarmat helyzetét a' most főnálló alkotmány lényeges változtatása nélkül is lehetne javítani. Nem tagadhatni ugyan, mikép azon tetteidolgon alapuló számos sérelem következtében, miket a' nyugtalanság okainak mondék, 's mindenek előtt az illy felelősségű kormány elleni határozott gyűlölség miatt, a' nép nagyobb része kíváncsi szemekkel tekint azon anyagi jóllétre, mellyet szomszédi az egyesült szabad tartományokban tökéletes szabadság 's legnagyobb mértékben felelős kormány alatt élveznek, 's az unióba fölvetetni kíváncsoznak, mivel a' mostani rendszer mellett nem vének hasonló boldog célhoz juthatni. Meg vagyok mindazáltal győződve, hogy ez eredmények még nem harapoztak el rendkívüli félelem-gerjeszthetőleg; sőt hihetni vélem, hogy a' tartomány nagyobb része bizalommal várja küldetésem sükereit. A' külön politikai partok erősen hiszik, miszerint sérelmeik csakugyan orvosoltatni fognak, mihelyt egyszer valódi 's kimerítő őszinteséggel leend a' gyarmat helyzetéről tudósítatva az anyaország. A' partok e' pillanatban nyugtattak, 's mint hiszem, szilárdul elhatározottak békén bevárni az anyaország határozását, 's hathatósan védni hazájokat minden zavar 's idegen berontás ellen. Nem hallgathatom el azonban itt azon meggyőződésemet, miszerint ez végső megerőtetése a' nép példátlan türelmének, 's ha most sem nyerend orvoslást bajaira, úgy tökéletesen meg leend győződve, hogy boldogságát csak Angliától elválásban keresheti. Nem akarom mondani, hogy a' zendülés meg fog ujulni, 's még kevésbbé vélem, hogy e' zendülés az angol katonaságtól kicsikarni birhatná a' most főnálló kormány megbuktatását; de minden esetre csak zúgolódva fognak Canada lakosi engedni az erőszaknak 's kedvező pillanatot várni a' terhes járom lerázására. Mi a' többi éjszakamerikai britt gyarmatot illeti, nem akarom állítani, hogy azokra nézve is közel kitéréssel fenyegetőzik a' veszély, mert meg vagyok győződve, miszerint az azokban uralkodó hü ragaszkodási szellemet nem olly hamar leend képes megdönteni az általános elégtelenség, bár mennyire terjedjen is az. De e' ragaszkodás is veszélynek van kitétetve, 's komolyan kell azokat intennem, kiknek kezeikben fekszik azon tartományok sorsának igazgatása, hogy vak bizalmokat gyarmatosink határtalan ragaszkodásukhoz könnyen mértéken túl gyakorolhatják. Nem egyezik meg józan politikával a' gyarmatok segélyforrásit eltékozolni, vagy mindig szorosb korlátok közé kényszeríteni, hogy naponkint növekedő fájdalommal legyenek kénytelenek a' szomszéd szabad birodalom jóllétére tekinteni. Minden utazó csupán e' kiáltó ellentéttről szólíratiban, min nem tudnak eléggé örvendeni Anglia intézvényinek irigy ellenségei. — Meg kell jegyzennem, miszerint nem törvényektől vagy roppant sergektől retteghésben helyzendő az anyaország biztos összeköttetési alapja gyarmatival, mert ez böcsülettel ellenkezik. E' helyett a' britt intézvények hatását kell jótékonytá tenni, mely szerint a' szabadság 's műveltség lehető legnagyobb kifejlése eszközöltessék, kapcsolatlanban a' királysági rendszer szilárd és méltóságos föntartásával, minek következtében a' gyarmatok e' rendszer megváltoztatásában legnagyobb veszteséget kényszerülnének látni. Ezuttal még nem kétkedhetni ugyan, miszerint Anglia katonai erővel is képes megtartani éjszakamerikai gyarmatit; de illy vállolat legalább egy millió font sterlinghez szaporitná a' gyarmatkormányzati kiadásokat, 's e' mellett a' növekedő elégtelenség folyvást táplálékul szolgálna az egyesült szabad tartományok terjeszkedési vágyának. E' pillanatban nem félhetni, hogy ezek hasznat huzandnak a' britt gyarmatok ingerült állapotjából, 's megzavarni kívánnak baráti viszonyikat Angliával; a' francia származású canadaiak iránt kitüntett rokonszenvi nyilatkozatok csupán félreértésen 's valódi helyzetük nem ismerésén alapulnak. E' szerint tehát mindig világosabb lesz ezuttal azon állítás, hogy a' canadai harc csupán két külön emberfaj közötti villongás, és nem olly indítóokoknak tulajdonítandó, mellyek az éjszakamerikai szabadság-háborut szülek. — A' felső-canadai tartományban már sokkal nagyobb amerikai részvétre számolhatnak a' zendülők, mit erkölcs- és nyelvegyenlőségnek, e' leghatalmasb két kapcsolnak, kell tulajdonítani. Felső-Canada egy részét volt éjszakamerikai polgárok lakják, 's kölcsönös bevándorlások most is folyvást történnek; így például csupán Ujyorkban 40 ezer irlandi szolgál most a' polgárkatonaság közt, mi természetesen növeli a' vonzalmat. A' határok mindenütt ollyanok, hogy a' közlekedés rendkívül könnyen 's gyorsan eszközölhető a' szomszéd tartományok lakosi közt, mi mindinkább közelebbíti őket egymáshoz. A' veszély egyébiránt most csekélyebb mint ezelőtt vala, miben az éjszakamerikai lapok is megegyeznek, 's köztudomásu, hogy az utóbbi alsó-canadai zendületi merényben egyetlen amerikai szabad polgár sem részesült. A' veszély azonban hatalmasul fog növekedni, ha gyökeres orvoslás nem történik, mert a' nyugalomkedvelő lakosok is végre föllingerülnek a' szünteleni kicsapongások által, 's végre általános harezra fognak fölkelni, mihelyt a' hatóságok, nem leendnek képesek igazságot szolgáltatni a' sértett félnek. Azt sem kell még itt feledni, miszerint a' canadai folytonos zavargások tetemesül háborítják a' szabad tartományok jóllétét, 's hogy chez még több körülmény járul, mely növeli az ellens

geskedési szikrát a két szomszéd hatalom közt. Leginkább azonban csak a néptelenségtől tarthatni most, melly szörnyen fog növekedni, ha ez ingerült helyzet továbbra is megmaradand. Pénzökkel együtt távoznak most a szerencsétlen tartományokból az emberek, bevándorlásokul pedig már nem is hallhatni. Külön társulatok állottak össze a kivándorlás könnyítésére, mi népteleníti a birodalmat, az iparüzést pedig megfosztja a szükséges tőkéktől. A jelentés egyéb részei javítási ajánlatokat foglalnak magokban. —

(A kormány kiegészíti Durham jelentését. Nézetek az angol nemzeti nevelésről.) Alig jelent meg Durham jelentése Canadáról, s a ministerek számos oklevéllel egészíték ki azt, mellyek nagyobb része azon fény meghomályosítására látszik szánva lenni, mellyet a jelentés Durhamra terjesztendő vala. Köztük találhatik Glenelg l. Durhamhoz intézett azon irata is, mellyben annyira elhíresült búcsuzó fölszólítását veszélyesnek nyilatkoztatja ő föls. nevében a miniszerség. Egy másik iratban, melly Colbornehoz vala intézve, szigoruan feddik a volt kormányzót, helytelennek állítván, hogy száműző parancsa elmellőzése daczára sem maradt helyén, s nem használá a kormány azon intését, mikkel e lépést egészen ártalmatlanná lehetett volna tenni a tartományokra nézve, s egyszerűsind gátlani az elítéltek visszatérését azon veszés pillanatban. A toryk azonban mégis folyvást hiszik, miszerint a csata Durham s Melbourne közt nem leend komoly, mivel Glenelg békítő áldozatul esett. Durham elkerülheti ugyan a harez komolyra fordulását, midőn régi baráti ellenében ugyanazon helyet tartja elfoglalva, mellyben a torykkal áll szemközt, mert véleménye szerint olly nagy mértékben fontos e tárgy, hogy minden nyomoru személyesség tökéletes kizárását kívánja; de azért a tusa kimenetét előre még sem jósolhatni meg. Egyébiránt Durham nyilatkozatából elég világosan tűnik ki, miszerint jelentését egyik barátja szolgáltatta a Times szerkesztője kezeibe, miután a kormány elfogadni határozta azt. Miért üzék el tulajdonkép hivatalából Glenelg lord társai? bizonyosan még most sem tudhatni. A szabadelmű s dolog hoz értő Normanby marq. azonban ezerszerüleg pótlandja ki helyét, valamint Morpeth l. miniszerségbe lépte is tetemesül erősíti a kormányt. Morpeth kétségkül csupán azon föltét alatt lépett miniszerségbe, hogy valamint eddig, ugy ezentul is mindenkor a titkos szavazás mellett szólhasson, midőn az vitatási tárgyul szolgál a parlamentben. A M. Chronicle ebből azt véli következtethetni, hogy ezentul a titkos szavazást is ugynevezett nyílt kérdésnek tekintendi a kormány, valamint a gabnatörvény irántit, noha ez nem épen egészen valószínű, mert más kormány tagok is nyilatkoznak már titkos szavazás mellett, anélkül, hogy azért a kérdés változott volna. A chartisták mostani fenyegető helyzete mindazokat menteni látszik, kik e pillanatban nem akarják a képviseleti s választási rendszert változtatni, bármilly értelemben nyilvánították is ez előtt véleményüket némelly külön pontok iránt. — Mivel a kormány nem halaszthatá már továbbra a közkívánat teljesítését; tehát csakugyan tenni határozott valamit a népvézés ügyében; Russell február 12dikén néhány e tárgyra vonatkozó iratnak parlament elibe terjesztésekor jelenté, miszerint a kormány a titkostonácsi elnök vezérlete alattót vagy több tagú iskolatanácsot szándékozik létesíteni. E tanács fő felügyelést viselend az iskolai tárgyakra, a parlament által kirendelt pénzeket elosztandja külön iskolatársulatok vagy iskolák közt, s leginkább tanítóképező intézetek s példányiskolák alapításin munkálánd. Wyse s egyéb baráti a nyilvános oktatásnak eléggülteknek nyilatkoznak ez ajánlattal, mivel láták, hogy kénytető rendszert nem hozhatni divatba Angliában. De épen azért, mivel ez urak eléggültségöket nyilváníták, ijedteknek színlék magukat az egyház baráti; s különösen Peel s Inglis kimondák, miszerint nem lehetnek nyugottak, míg a kormány világosan meg nem fejtendi: mi leend tulajdonkép hatásköre ez új tanácsnak. Russell e megfejtést azon időre halasztá, midőn indítványba hozandja a kérdéses iskolatanács rendelkezési alá bizandó pénzmennyiséget. Egyébiránt Inglis ujra örömet nyilvánítá, mivel véleménye szerint a kormány szándéka sokkal kevésbbé látszik ellenséges iudulatunak az egyház ellen, mint képzelné leheté baráti viszonyból, mikben azokkal áll, kik a vallási oktatást egészen ki akarnák zárni a nyilvános népvézésből. Peel csupán azt kíváná az egyház számára kieszközleni, hogy tagjai által alapított iskolákban tulajdon felekezete vallása taníttassék, melly szabadságot kész viszont minden egyéb felekezetnek megadni. „Az egyház, így zárá szavait, fölébredt s megismeré, hogy kötelessége részesülni az ifjuság nevelésében, mihez őszintén szerencsét kívánok neki, csupán azt ohajtván, hogy megismérje, miszerint e fölébredést azon változásoknak kell köszönnie, mikén politikai viszonyink az utóbbi időkben keresztül menének.“ Az egyház pártolói fő czélja sz. egyház-épités, mivel állításuk szerint sz. egyház mellett rendszeren azonnal tettel nézend a történeendőkre s gátolni fogja mindenütt a vakbuzgalom terjesztését, s csupán valódi hasznos és fölvilágító népvélest engedend gyakoroltatni. — Wood súlyosan adózik azon vigyázatlanságaért, melly szerint nem elég ovakodva adá elő a kereskedési és gyári rendszer jelen helyzetét, s ez által a gabnatörvény pártolónak örömet s pillanatnyi diadalt szerze. Kendali választóji ugyanis egyik nyilvános gyűlésükben világosan kimondák, hogy minden bizalmokat elveszték iránta, mi okbul kérik: mondjon le városuk képviseléséről. A manchesteri kereskedési kamra épen most véghez ment évi választásakor megfosztá őt elnöki rangjától s a többi hasonérzetű igazgatókon is kiadott. Ez világosan tanúsítja a gyártók buzgalmat s azon veszélyt, mellynek a főnemesség e vitában magát kiteszi. Mi még nagy mértékben növelendi e buzgalmat, s a tömegekben is hasonlót gerjesztend, abban áll: hogy

a papság is részesülni kezd az ellenmozgalomban, s különösen Baubryben olly nyilvános gyűlésen volt jelen, mellyen az országos hitelezőket a gabnatörvény-eltörlesztés esetében kamatesökkentéssel fenyegeték, mi csakugyan könnyen valósulhatna. — Febr. 14iken mind a két ház csupán czeltalan vagy legalább következés nélküli közbenszólalkozásokkal s kérelem-benyújtással tölté az időt. O' Connell többi közt jelenté, hogy rendes indítványt szándékozik tenni a törvényhozási kapcsolat megszüntetésire Irland és Anglia között. —

(Ministernódosítási hírek. Elegy.) Több tory lap azon hírt kezdé terjesztetni, miszerint Palmerston l. követni szándékozik Glenelg lordot a lemondásban; s helyét Clarendon l. eddigi követ Madridban, foglalndja el; ez azonban minden esetre további valósulást vár, mielőtt hírtel érdemelhetne. — Canadában még mindig ingerültség uralkodik; nem rég a felső tartományban egy kutat akarának megmérgezni, mellyből az ottani katonaságnin szokott. — Londonban a nemzeti gyűlés tagjai mintegy 8 ezer londoni dolgozóval éji gyűlést tartának, mellynél néhány zsebkendő-örzást kivéven semmi rakoncátlanokodás nem történt. — Norwichben rendkívüli buzgalommal vásárol fegyvert a köznép, s a pénzt egy külön azon czélból összeállott társulattól kapja. —

Belgium.

Brüssel, febr. 10kén: A brüsseli sz. egyházakban nyilvános imádások rendeltettek az ég áldásaért könyörgés végett Belgium jóllétére. — Tegnap, köz hír szerint, egy osztálynokot, ki tetteges szolgálatban volt a belga seregnél, elfogatott a kormány. — Febr. 7ke óta a kabineti tanácskozások nagyon gyakoriak. Az angol követ a külügyi miniszerrel többször tanácskozék, a francia követtel pedig hosszasan beszélgete. A hírnökök és sürgönyök örökös mozgásban vannak, szüntelen jönnek s mennek. O' Sullivan de Grass és de Beaulieu bécsi sberlini ügyvivőinkhez sürgönyök küldettek visszahívatási irománnyal. — A Temps brüsseli levelezője febr. 11iki tudósítása szerint nem nagy hitelt adhatni a londoni tanács jegyzőkönyve föltételes elfogadási hírének a belga kormány részirül. Merode gr. a föltételek szerkezetén dolgozik; a királnal tegnap Skrzynecky tábornagy személyes udvarlaton volt. — Arloni hírek szerint az e városban tanyázó kevés csapat visszahívott; a Bouillonban levő osztály pótlandja ki az őrséget. —

(A belga kormány a londoni tanács határozatát elfogadja. Elegy.) Brüsseli febr. 9iki irat szerint a kormány a londoni tanács jegyzőkönyve elfogadására tökéle magát, mit 8—10 nap mulva a kamarákkal tudatni fog; hihetőleg Merode gr. kilépend ez idő alatt a miniszerségből, ki eddig ugy is csak ideiglen látá el a pénzügyi társzát. A tanácsban nagy többségre számolnak, a követkamrában pedig 5—12 szózat többségre. Febr. 6kán a király, 7kén a miniszer elibe küldöttég járult a lüttichi kereskedőség s iparüzők részirül. — Dumortier Londonba utazand s ha ez utolsó alkudozások sem szülnék kívánt sikert, Merode gróf s de Theux kilépnék a miniszerségből. — Seckendorf gr. porosz ügyviselő a brüsseli udvarnál felhatalmazá az antwerpi porosz consult minden iromány aláírására s hitelesítésire, azon móddal, mintha ez a követség elibe lenne terjesztve, hogy a két ország között a kereskedési összeköttetés esorbát ne szenvedjen. — A mechelni érsek felszólítá megyéje lelkeszeit, hogy hibeik számára 9 napi imádságot hirdessenek a bold. szüz tiszteletére, kinek hatalmas ótalmaért könyörgenének a hazára nézve. — Az Observateur szerint: „Midőn Poroszország s egy más hatalom Skrzynecky tábornagnak a seregtül s Belgiumból eltávolíttatását sürgeték, ollyasmit kívántak a kormánytul, mi nem teljesíthető. Midőn a király e tábornagyot a belga seregnél előlépteté, azon jogával élt, mellyel őt az 1831 sept. 22ki törvény felruházta, mellyben ugyanis mondatik: „A király fel van hatalmazva, amny idegen katonatisztet alkalmazhatni a statusszolgálatnál, mennyit a haza jóllétére szükségesnek lát.“ Miután Skrzynecky tábornagy már Belgiumba jött, innen csak a kiüzetési vagy kiadási törvény erejénél fogva távolíttathatik el; e törvények pedig rája nem alkalmazhatók. Miután pedig a seregnél előléptették őt, egyedül a hivatalvesztési törvény fozszhatja meg kineveztetésétül, de e törvényt sem alkalmazhatni rája.“ —

A pénzesarnokon febr. 12kén azon hír terjenge, miszerint Leopold belga király, a kamarákat febr. 20kára ismét összehívandja annak előadása végett, miszerint a londoni tanács határozatát elfogadja, s azon esetre, ha a kamarák e lépését nem javálnak, kész lemondani koronájáról. — Aachen febr 11ki hír szerint még a módosított 24 cikkü szerződést nem irta alá Leopold király, mint néhány lap hírlé.

(A kamarák febr. 19kére ismét összehíva. Elegy.) A belga Moniteur azon kir. határozatot közli, melly szerint febr. 19ikére a kamarák összehívatnak. Az Independant febr. 14érül, ennek következtében így nyilatkozik: „A kamarák febr. 19kére összehívatvák; ez összehívás által teljesíté a kormány azon ígérétét, miszerint az országot semmi esetre sem hagyandja kétségben a politikai kérdéseket illető határozatir nézve. De szentebb kötelessége marad még a kormánynak e mellett teljesítésül, az t. i., hogy e kérdésekrül végképi határozatot terjesszen az ország elibe.“ — Egy belga lap szerint 60 követkamral ter adaszavát a londoni tanács legutolsó jegyzőkönyvi végzetének elfogadása mellett nyilatkozásra. — A belga Commerce egész terjedelmében közli Dedel hollandi képviselőnek a londoni udvarnál, azon jegyzékét, mellyben udvara határozatát fejezi ki a londoni tanács jegyzőkönyve elfogadása iránt. — Brüsseli febr. 12diki irat szerint a Tempsben Cockerill csakugyan megszünteté készízetését, adóssága 12 millió forint, hitelezvénye pedig 18 millió.

Dunavizállás: Pest, mart. 1sójén 11' 2" 0" — 2kán 11' 4" 0"